

Zorané pole: cesta do hlubin času

Archeologický výzkum se dá v základě rozdělit na dva druhy: záchranný a systematický. První jmenovaný je mnohem častější, protože je reakcí na prakticky každou stavební akci.

Systematický výzkum je vyvolán obvykle čistě vědeckými pohyby na ověření a neohrožené archeologické lokalitě a často trvá i několik let, kdy na terénní část navazuje mnohem delší období, během kterého se nalezené situace a artefakty zpracovávají.

Systematický archeologický výzkum tedy představuje velmi náročnou aktivitu, která vyžaduje dostatek odborníků, financí a času. Naštěstí existují i různé, dalo by se říci,

druhotné formy archeologického výzkumu, které umožňují zkoumat lokalitu bez nutnosti jejího kopání, nebo dokonce pomáhají objevovat lokality nové. Mimo v tomto sloupku již několikrát zmiňovaných „ožehavých“ detektorů a letecké archeologie je zde také metoda vizuálního povrchového průzkumu, která se s blížícím podzimem opět dostává do kurzu.

Podzim je totiž obdobím orby, jejímž účelem je rozrušit a provzdušnit povrch zeminy do předem stanovené hloubky. Pokud se tak děje opakovaně na poli, které v sobě skrývá archeologickou lokalitu, časem se na povrch díky cirkulaci půdy můžou dostat drobné archeologické nálezy (zlomky keramiky, drobné kamenné nástroje, mince)

NA POLI. Povrchový sběr v rámci projektu Lesní sklárny na Valašsku. Foto: Muzeum regionu Valašsko

nebo i fragmenty větších exemplářů.

Jelikož jde o pohyby dlouhé jenom několik centimetrů, může se stát, že se části jednoho předmětu můžou dostávat na povrch několik let. Příkladem může být nález sekeromlatu z Prostřední Bečvy, jehož poloviny se objevily sice na stejném místě, ale až po

pěti orbách. A právě na opakovaný proces orby sází povrchový průzkum. Stačí, když se projdete po čerstvě zoraném poli a budete se dobře dívat na zem. Z náhodného nálezu může být po několika úspěšných sběrech slušná sbírka, a pokud budete pečlivě zaznamenávat polohu každého artefaktu, například pomocí dnes lehce dostupného GPS zařízení, může se Vám pak v mapě vykreslit nová archeologická lokalita!

Důležitá je samozřejmě spolupráce s místním archeologem, který lokalitu zdokumentuje, vysvětlí Vám další možnosti výzkumu a rozhodne o nejlepší způsobu její ochrany.

Samuel Španihel, archeolog Muzea regionu Valašsko